

Svet
Evropske unije

Bruselj, 30. junij 2023
(OR. en)

11134/23

ECOFIN 660
UEM 194
SOC 486
EMPL 337
COMPET 681
ENV 760
EDUC 273
RECH 305
ENER 396
JAI 906
GENDER 137
ANTIDISCRIM 131
JEUN 175
SAN 412

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	9826/1/23 REV 1
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 605 final
Zadeva:	PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nemčije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nemčije za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, o katerem sta razpravljala Svet in Evropski svet, temelji pa na predlogu Komisije COM(2023) 605 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nemčije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nemčije za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 5(2)Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra mehanizem prispeva h gospodarskemu in vključujočemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti reform in naložb za promoviranje zelenega in digitalnega prehoda ter za povečanje odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma posodobljen 30. junija 2022.

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2023, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2023 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Nemčijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Nemčije za leto 2023. Poleg tega je sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju iz leta 2023) sprejel 16. maja 2023, 13. marca 2023 pa skupno poročilo o zaposlovanju.
- (3) Čeprav gospodarstva Unije izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo Unija izkazuje Ukrajini, je ekonomsko- in socialnopolitična agenda Unije v kratkoročnem obdobju osredotočena na zmanjšanje negativnega učinka energetskih šokov na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, za podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, za zaščito makroekonomske stabilnosti ter za povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti Unije.

⁴ Priporočilo Sveta z dne 16. maja 2023 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 180, 23.5.2023, str. 1).

- (4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom „Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo“ (v nadaljnjem besedilu: industrijski načrt v okviru zelenega dogovora). Cilj industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora je spodbuditi konkurenčnost neto ničelne industrije Unije in podpreti hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in REPowerEU. Njegov cilj je tudi ustvariti bolj spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Unije, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, primernim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, hitrejšem dostopu do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila dodatno sporočilo z naslovom „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“, ki je sestavljeno na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, in katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. V njem so določene prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost Unije in njenih držav članic. Spodaj navedena priporočila pomagajo obravnavati te prednostne naloge.

- (5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se tudi v letu 2023 razvija v skladu z izvajanjem mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj so v njih obravnavana vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v zadnjih letih, ali znaten del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.
- (6) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetske učinkovitost. Uredba REPowerEU državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU. Te reforme in naložbe bodo prispevale tudi h krepitvi konkurenčnosti neto ničelne industrije Unije, kot je opredeljena v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora, ter obravnavale specifična priporočila za države v zvezi z energijo, izdana državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

- (7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo s smernicami za fiskalno politiko za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo z dne 8. marca 2023). Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik. Komisija je v njem spomnila, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki bodo zagotavljale srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti, države članice pa, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 določijo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz Pogodbe ter na srednji rok verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice tudi pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne fiskalne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Navedla je, da bi morale države članice podpirne ukrepe, če bi jih bilo treba ob vnovičnih pritiskih zaradi cen energije podaljšati, bolje ciljno usmeriti v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana. Nadalje bi bila skladno z njenim predlogom v sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU priporočila glede javnih financ oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

- (8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil Unije o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga in spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Komisija se v svojih predlogih zavzema za izboljšanje nacionalne odgovornosti, poenostavitev okvira in premik k večji srednjeročni osredotočenosti, v povezavi z učinkovitim in skladnejšim izvrševanjem. V skladu s sklepi Sveta z dne 14. marca 2023 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU je cilj zakonodajno delo zaključiti še v letu 2023.
- (9) Nemčija je 28. aprila 2021 v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost ob upoštevanju smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Nemčijo⁶. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, v katerem je navedeno, da je Nemčija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi prehodni mejniki in cilji niso bili izničeni.
- (10) Nemčija je 24. aprila 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023, 26. aprila 2023 pa program stabilnosti za leto 2023 v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Nemčije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

⁶ ST 10158/2021 INIT; ST 10158/2021 ADD 1.

- (11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Nemčijo za leto 2023. V njem je ocenila napredek Nemčije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta Nemčije za okrevanje in odpornost. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, pa tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Nemčije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine, pa tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.
- (12) Komisija je za Nemčijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023. Ugotovila je, da v Nemčiji obstajajo makroekonomska neravnotežja. Zlasti vztrajni velik presežek na tekočem računu, ki odraža tudi skromne naložbe glede na prihranke in ima čezmejni pomen, se je postopoma zmanjšal, nazadnje med energetske krizo, vendar naj bi se znatno povečal. Presežek na tekočem računu se je do leta 2019 počasi zmanjševal ob rahlem povečevanju deleža domačih naložb in upadanju trgovinske bilance, od takrat pa ga zaznamujejo neobičajne gospodarske razmere. Leta 2022 se je izrazito zmanjšal zaradi višjih uvoznih cen energije, pa tudi zmanjšanja trgovinskega presežka, ki ni povezan z energijo, in okrevanja uvoza, povezanega s turizmom. V letu 2022 je presežek ostal nad ravnmi, izraženimi v temeljnih kazalnikih države, v letu 2023 naj bi se znova izrazito povečal, v letu 2024 pa naj bi ostal skoraj nespremenjen. Predvidoma bo ostal pod pragom za postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji. Plače naj bi po napovedih močno rasle, s čimer bi se podprlo domače povpraševanje, stroški dela na enoto pa bi lahko rasli hitreje kot v preostalem euroobmočju. Kljub temu potrošnja in naložbe začasno zavira visoka inflacija. V zadnjih letih so se cene stanovanjskih nepremičnin močno zvišale, čeprav so se od sredine leta 2022 nekoliko umirile. Ponudba stanovanjskih nepremičnin zaradi šibkih naložb v stanovanjske nepremičnine ne dohiteva povpraševanja, to pa lahko še poveča stalna tveganja precenitve. Za nadaljnje zmanjšanje ranljivosti bi bilo koristno pravočasno in učinkovito izvesti pobude za javne naložbe ter odpraviti ovire za naložbe.

- (13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Nemčiji zmanjšal s 3,7 % BDP v letu 2021 na 2,6 % v letu 2022, dolg sektorja država pa je s 69,3 % BDP konec leta 2021 padel na 66,3 % konec leta 2022. Komisija je 24. maja 2023 izdala poročilo na podlagi člena 126(3) Pogodbe. V njem je obravnavan proračunski položaj Nemčije, saj naj bi njen primanjkljaj v letu 2023 presegel 3 % BDP. Ugotovljeno je bilo, da merilo glede primanjkljaja ni bilo izpolnjeno. Komisija v skladu s sporočilom z dne 8. marca 2023 spomladi 2023 ni predlagala začetka novih postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Komisija je nato navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Nemčija bi morala to upoštevati pri izvrševanju proračuna za leto 2023 in pri pripravi osnutka proračunskega načrta za leto 2024.
- (14) Na saldo sektorja država so vplivali ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. V letu 2022 so taki ukrepi fiskalne politike, ki zmanjšujejo prihodke, vključevali znižanje davka na energijo za goriva ter znižanje davka na dodano vrednost za ogrevanje s plinom in daljinsko ogrevanje, medtem ko so taki ukrepi fiskalne politike, ki povečujejo odhodke, vključevali pavšalni bonus za energijo in plačilo decembrskega računa za plin zasebnim odjemalcem plina. Komisija ocenjuje neto proračunske stroške teh ukrepov v letu 2022 na 1,2 % BDP. Na saldo sektorja država so vplivali tudi proračunski stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki so v letu 2022 ocenjeni na 0,1 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19 zmanjšali s 4,2 % v letu 2021 na 0,8 % BDP v letu 2022.
- (15) Svet je 18. junija 2021 Nemčiji priporočil⁷, naj v letu 2022 ohrani spodbujevalno fiskalno naravnost, tudi zahvaljujoč spodbudi, ki jo zagotavlja mehanizem za okrevanje in odpornost, pa tudi nacionalno financirane naložbe.

⁷ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Nemčije za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 18).

- (16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnost⁸ v letu 2022 spodbujevalna in je znašala – 2,7 % BDP, kot je priporočil Svet. Skladno s priporočilom Sveta je Nemčija okrevanje še naprej podpirala z naložbami, financiranimi iz mehanizma. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2022 znašali 0,2 % BDP (v letu 2021 pa 0,3 % BDP). Učinek nacionalno financiranih naložb na fiskalno naravnost je bil nevtralen⁹. Nemčija je tako ohranila nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati je ekspanziven učinek rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) na fiskalno naravnost znašal 2,4 odstotne točke. Ta znaten ekspanzivni učinek je vključeval dodaten učinek ukrepov fiskalne politike za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije (dodatni neto proračunski stroški v višini 1,2 % BDP) ter stroške zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP). Hkrati so se zaradi znižanja davkov pri obdavčitvi dohodkov znižali prihodki države, kar je prispevalo tudi k rasti neto primarnih tekočih odhodkov (in sicer v višini 0,1 % BDP). Znatni ekspanzivni učinek nacionalno financiranih tekočih odhodkov je bil le delno posledica ukrepov za obravnavanje gospodarskih in socialnih posledic zvišanja cen energije ter stroškov zagotavljanja začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine. Nemčija zato ni zadostno nadzorovala rasti nacionalno financiranih tekočih odhodkov.

⁸ Fiskalna naravnost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih tabelah.

⁹ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva so imele ekspanziven učinek v višini 0,4 odstotne točke BDP. Ta učinek je povezan predvsem z nacionalizacijo in dokapitalizacijo dobaviteljev plina na veleprodajnem trgu v Nemčiji za zagotavljanje energetske varnosti.

- (17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu stabilnosti za leto 2023, je skladen s spomladansko napovedjo Komisije 2023. Vlada predvideva, da bo realni BDP v letu 2023 zrasel za 0,2 %, v letu 2024 pa za 1,8 %. Za primerjavo: v spomladanski napovedi Komisije 2023 se pričakuje podobna realna rast BDP v višini 0,2 % leta 2023 in 1,4 % leta 2024.
- (18) Vlada v programu stabilnosti za leto 2023 pričakuje, da se bo delež primanjkljaja sektorja država v letu 2023 povečal na 4¼ % BDP. Povečanje v letu 2023 je predvsem posledica dodatnih odhodkov za zaviranje cen plina in električne energije. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP povečal s 66,3 % konec leta 2022 na 67¾ % konec leta 2023. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 2,3 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega v programu stabilnosti za leto 2023, predvsem zaradi predvidenih manjših odhodkov za zaviranje cen energije. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 65,2 % BDP konec leta 2023. Razlika je posledica manjšega primanjkljaja.

(19) Pričakuje se, da bodo na saldo sektorja država v letu 2023 še naprej vplivali fiskalni ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Če primerjamo z letom 2022, gre za nove ukrepe, zlasti zaviranje cen energije za plin in električno energijo. Stroški teh ukrepov so delno izravnani z davki na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije, in sicer z dajatvijo na izredne dobičke. Ob upoštevanju teh prihodkov naj bi glede na spomladansko napoved Komisije iz leta 2023 neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 2,0 % BDP¹⁰. Zdi se, da večina ukrepov v letu 2023 ni usmerjena v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja, čeprav jih veliko ohranja cenovni signal za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti. Zato je znesek ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki ga je treba upoštevati pri oceni skladnosti s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022¹¹, v spomladanski napovedi Komisije 2023 ocenjen na 0,5 % BDP v letu 2023 (v primerjavi z 0,3 % BDP v letu 2022). Proračunski stroški začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine naj bi v primerjavi z letom 2022 ostali nespremenjeni. Pričakuje se tudi, da bo saldo sektorja država v letu 2023 izkoristil postopno odpravo začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19, ki so bili ocenjeni na 0,8 % BDP

¹⁰ Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹¹ Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nemčije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nemčije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 35).

- (20) Svet je v svojem priporočilu z dne 12. julija 2022 Nemčiji priporočil, naj sprejme ukrepe za zagotovitev, da bo v letu 2023 rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnostjo politike¹², ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Hkrati bi morala biti Nemčija pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Nemčiji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetske varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije.
- (21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnost glede na spomladansko napoved Komisije 2023 restriktivna (+0,5 % BDP) ob visoki inflaciji. To sledi ekspanzivni fiskalni naravnosti v letu 2022 (-2,7 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) naj bi imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,3 % BDP. To vključuje za 0,2 % BDP višje stroške ciljno usmerjenih podpornih ukrepov za gospodinjstva in podjetja, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije. Napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je torej v skladu s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, naj bi v letu 2023 znašali 0,2 % BDP, nacionalno financirane naložbe pa naj bi imele nevtralen učinek na fiskalno naravnost.¹³ Zato Nemčija načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma in drugih sredstev Unije, ohranile pa naj bi se nacionalno financirane naložbe. Načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod ter energetske varnost, kot so energetska prenova stavb, izboljšanje polnilne infrastrukture za električne avtomobile in opremljanje šol za digitalno dobo, ki se delno financirajo iz mehanizma in drugih sredstev Unije.

¹² Glede na spomladansko napoved Komisije iz leta 2023 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP Nemčije, ki se uporablja za merjenje fiskalne naravnosti, nominalno ocenjena na 7,1 %.

¹³ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele restriktiven učinek v višini 0,3 odstotne točke BDP. Ta učinek je povezan predvsem z odpravo ukrepa za nacionalizacijo in dokapitalizacijo dobaviteljev plina na veleprodajnem trgu v Nemčiji za zagotavljanje energetske varnosti v predhodnem letu.

- (22) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 zmanjšal na $1\frac{3}{4}$ % BDP. Zmanjšanje v letu 2024 je predvsem posledica postopne odprave zaviranja cen energije. Glede na program stabilnosti za leto 2023 se pričakuje, da se bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 zmanjšal na $66\frac{1}{2}$ %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, spomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 1,2 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega v programu stabilnosti za leto 2023, predvsem zaradi nižjih ocen za energetske podporne ukrepe. Glede na spomladansko napoved Komisije iz leta 2023 naj bi bil dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 nižji, in sicer 64,1 %, kar je predvsem posledica manjšega primanjkljaja.
- (23) V programu stabilnosti za leto 2023 je predvideno postopno opuščanje večine energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. Komisija trenutno predvideva, da bodo neto stroški energetskih podpornih ukrepov v letu 2024 znašali 0,3 % BDP. To temelji na predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale. Zdi se, da večina energetskih podpornih ukrepov, ki naj bi po trenutnih načrtih veljali tudi v letu 2024, ni ciljno usmerjena v ranljiva gospodarstva ali podjetja. Večina jih ohranja cenovni signal za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti.

- (24) Uredba (ES) št. 1466/97 poziva k letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda v smeri srednjeročnega proračunskega cilja, pri čemer je referenčno merilo 0,5 % BDP¹⁴. Ob upoštevanju pomislekov, povezanih z vzdržnostjo javnih financ, bi bilo po mnenju Komisije ustrezno, da se za leto 2024 strukturni saldo izboljša za vsaj 0,3 % BDP. Za zagotovitev takega izboljšanja in v skladu z metodologijo Komisije rast neto nacionalno financiranih primarnih odhodkov¹⁵ v letu 2024 ne bi smela preseči 2,5 %, kot je izraženo v tem priporočilu. Hkrati bi bilo treba postopoma odpraviti preostale energetske podporne ukrepe (ki jih Komisija trenutno ocenjuje na 2,0 % BDP v letu 2023), odvisno od razvoja energetskega trga in začevši z najmanj ciljno usmerjenimi ukrepi, s tem povezane prihranke pa bi bilo treba uporabiti za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Po ocenah Komisije bi to privedlo do rasti neto primarnih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti za leto 2024.
- (25) Ob predpostavki nespremenjenih politik spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 2,4 %, kar je pod priporočeno stopnjo rasti. Prilagoditev, predvidena v spomladanski napovedi Komisije 2023, je manjša od prihrankov zaradi popolne postopne odprave energetskih podpornih ukrepov, kar je posledica nadaljnje veljavnosti nekaterih takih ukrepov v letu 2024 in diskrecijskih ukrepov, ki zmanjšujejo prihodke, kot so različna znižanja davka od dohodkov.
- (26) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi javne naložbe v letih 2023 in 2024 ostale nespremenjene in znašale 2½ % BDP. Program stabilnosti za leto 2023 se nanaša na reforme in naložbe, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k vzdržnosti javnih financ ter trajnostni in vključujoči rasti. Te vključujejo različne reforme sistema obdavčitve dohodkov in pokojninskega sistema.

¹⁴ Člen 5 Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 zahteva tudi prilagoditev v višini več kot 0,5 % BDP za države članice, katerih javni dolg presega 60 % BDP ali ki imajo izrazitejša tveganja za vzdržnost dolga.

¹⁵ Neto primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov ter brez odhodkov za obresti in odhodkov za ciklično brezposelnost.

- (27) V programu stabilnosti za leto 2023 je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2026. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letih 2025 in 2026 postopoma zmanjšal na $\frac{3}{4}$ % BDP. Tako naj bi se primanjkljaj sektorja država do leta 2024 zmanjšal pod 3 % BDP. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s $66\frac{1}{2}$ % konec leta 2024 na $65\frac{1}{2}$ % do konca leta 2026.
- (28) Čeprav je uspešnost na področju zaposlovanja še naprej visoka, se zaradi hitrega staranja prebivalstva pričakuje, da se bo pomanjkanje delovne sile in spretnosti še povečalo. Pričakuje se, da se bo zaradi upokojevanja generacije „baby boom“ število delovno sposobnega prebivalstva v dvajsetih letih 21. stoletja zmanjšalo za 3,7 milijona. Posledično se bodo znatno povečale potrebe po financiranju v okviru obveznega dokladnega pokojninskega sistema (prvi pokojninski steber) in morda bo ogrožena ustreznost pokojnin. Za nadomestitev upadanja števila potencialne delovne sile bo potrebna neto bilanca migracij približno 400 000 ljudi na leto. Zakonsko določena upokojitvena starost se bo do leta 2031 postopoma zvišala na 67 let. Čeprav je stopnja delovne aktivnosti delavcev, starih 55–64 let, med najvišjimi v Uniji, se je zviševanje dejanske upokojitvene starosti v zadnjih letih upočasnilo, zaposlenost v starostni skupini nad 65 let pa zaostaja za najuspešnejšimi državami v Uniji. Razlog za to so tudi možnosti predčasnega upokojevanja, kar še dodatno povečuje pritisk na vzdržnost pokojninskega sistema. Osebe, ki so delale vsaj 35 let, se lahko predčasno upokojijo z razmeroma majhnimi odbitki od pokojninskih prejemkov. Vsi, ki so delali vsaj 45 let, pa se lahko upokojijo brez izgube pokojninskih pravic (*Rente nach 45 Beitragsjahren*). Zasebni sistemi pokojninskega zavarovanja, ki jih subvencionira država (pokojninski načrti osebnega pokojninskega zavarovanja tretjega stebra – *Riester Rente*), so bili doslej premalo izkoriščeni. Kljub prizadevanjem za večjo izkoriščenost poklicnih pokojnin (drugi steber) pokritost še vedno ostaja približno 56-odstotna.

- (29) Davčna mešanica v Nemčiji je še naprej močno odvisna od prihodkov od davkov na delo, medtem ko so davčne osnove, ki lahko podpirajo vključujočo in trajnostno rast, še vedno premalo izkoriščene. Davčni primež stroškov dela je med najvišjimi v Uniji, z medsebojnim vplivom davčnega sistema in sistema transferjev pa se premalo spodbuja povečanje števila opravljenih delovnih ur za zaposlene z nizkimi dohodki in prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu, ki so pogosto ženske. To negativno vpliva na ponudbo delovne sile in še povečuje pomanjkanje delovne sile. Delež okoljskih davkov za obdavčitev energije in prometa je v Nemčiji pod povprečjem Unije. Obdavčitev vozil ne spodbuja okolju prijaznejšega prevoza. Okolju škodljive subvencije, kot so subvencije za fosilna goriva (vključno z davčnimi oprostitvami in znižanjem davkov), so še vedno znatne, kar ovira zeleni prehod.

(30) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Hitro nadaljnje izvajanje načrta je zaradi začasne narave mehanizma, ki se bo izvajal do leta 2026, bistvenega pomena. Nemški načrt za okrevanje in odpornost se sicer izvaja, vendar prihaja do znatnih zamud. Zaradi omejenih sredstev, namenjenih izvajanju načrta, in nezadostnega prednostnega razvrščanja Nemčija zaostaja pri izvajanju. Nemčija mora še podpisati dokument o operativnih ureditvah in predložiti prvi zahtevek za plačilo. Nemški načrt za okrevanje in odpornost je bil enkrat že dopolnjen, in sicer 14. februarja 2023, pri čemer sta bila prilagojena dva naložbena ukrepa, ki ju zaradi objektivnih okoliščin ni bilo mogoče v celoti izvesti.¹⁶ Pričakuje se, da bo leta 2023 ponovno dopolnjen še z enim dodatkom, da bi se vključilo poglavje REPowerEU in upoštevalo povečanje nepovratne podpore. Vendar pogajanja v zvezi s poglavjem REPowerEU in prilagoditvami zaradi povečanja nepovratne podpore še potekajo. Hitra vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb v podporo strateškim ciljem Nemčije na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

¹⁶ Izvedbeni sklep Sveta z dne 14. februarja 2023 o spremembi Izvedbenega sklepa Sveta z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Nemčijo (ST 5536/2023).

- (31) Komisija je leta 2022 odobrila vse programske dokumente Nemčije za kohezijsko politiko. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za doseg zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoveženega teritorialnega razvoja v Nemčiji.
- (32) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter programih kohezijske politike, se Nemčija sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih z digitalizacijo, energetske politiko in zelenim prehodom.
- (33) Čeprav si Nemčija prizadeva za izboljšanje digitalizacije javnih storitev, izvajanje še vedno poteka počasi. Do ciljnega datuma (konec leta 2022) je bilo doseženih le malo ciljev iz zakona o spletnem dostopu, ki določa obvezno stalno digitalizacijo čelnega procesa za vse upravne storitve. Primerjalna ocena e-uprave, ki jo izvaja Komisija, kaže, da je država premalo uspešna tudi pri digitalizaciji zalednih služb, ta pa je ključna za učinkovito zagotavljanje storitev zunaj področja uporabe zakona o spletnem dostopu. V zvezi s tem je bila za prednostno nalogo razglašena posodobitev registrov v okviru zakona o posodobitvi registrov, da bi se uvedlo načelo Unije „samo enkrat“, v skladu s katerim morajo državljani in podjetja standardne informacije organom zagotoviti samo enkrat. Vendar je bil pri tem od začetka veljavnosti zakona leta 2021 dosežen le majhen napredek. Tudi uporaba storitev, ki so bile digitalizirane, je slaba: Nemčija je glede na delež oseb, ki uporabljajo storitve e-uprave, pod povprečjem Unije. Prav tako je pod povprečjem Unije glede različnih vidikov kazalnikov v primerjalni oceni e-uprave, kot so preglednost, obstoj ključnih omogočitvenih dejavnikov in dostopnost digitalnih javnih storitev za posameznike v tujini. Nacionalni svet za regulativni nadzor meni, da je izvajanje zakona o spletnem dostopu neustrezno, pri čemer je predvideno pomanjkanje delovne sil opredelil kot ključno tveganje, če ne bo povečanja učinkovitosti na podlagi digitalizacije. Ozka grla, ugotovljena v sklopu digitalizacije javnih storitev, se v enaki meri tičejo tudi zadevnih ukrepov v načrtu Nemčije za okrevanje in odpornost.

(34) Izboljšanje digitalnih spretnosti je ključnega pomena za digitalni prehod, da se odpravi pomanjkanje strokovno usposobljene delovne sile in poveča produktivnost. Nemčija je bila v letu 2021 z 49 % posameznikov, ki so stari 16–74 let in imajo vsaj osnovne digitalne spretnosti, pod povprečjem Unije, ki znaša 54 %, to pa ovira digitalni prehod. Leta 2021 je imelo le 50 % vseh mladih med 16. in 19. letom vsaj osnovne digitalne spretnosti, kar je 19 odstotnih točk pod povprečjem Unije. Čeprav je delež zaposlenih strokovnjakov za IKT v Nemčiji nad povprečjem Unije, delež strokovnjakinj za IKT pa ustreza povprečju Unije, je veliko delovnih mest nezasedenih, kar kaže na dodatne potrebe. Za izboljšanje digitalnih spretnosti bi bila ključna nadaljnja prizadevanja za rešitev pomanjkanja učiteljev in zagotovitev boljšega usposabljanja učiteljev na področju digitalizacije na vseh ravneh izobraževanja. Vključevanje digitalne tehnologije v poslovne dejavnosti se giblje le okoli povprečja Unije, kar velja tudi za delež malih in srednjih podjetij z vsaj osnovno ravno digitalne intenzivnosti ter za uvajanje naprednih tehnologij, kot so oblak, velepodatki in umetna inteligenca, v podjetjih. Nemški načrt za okrevanje in odpornost vključuje več ukrepov za podporo digitalnim spretnostim in zlasti digitalnemu izobraževanju, npr. naložbe v digitalne naprave za učitelje, izobraževalna platforma in izobraževalni centri odličnosti. Poleg tega Nemčija izvaja ukrepe za podporo izpopolnjevanju in preusposabljanju svoje delovne sile. To vključuje poudarek na digitalizaciji podjetij (npr. evropska vozlišča za digitalne inovacije ali shema za podporo naložbam, ki se imenuje Digitalna sedanost (*Digital Jetzt*)).

- (35) Na splošno ima dostop do optičnega širokopasovnega priključka samo 19,3 % gospodinjstev, kar Nemčijo uvršča med države članice z najnižjo pokritostjo z optičnimi vlakni (druga najnižja pokritost v Uniji, pri čemer ima pet najuspešnejših držav članic Unije vsaj 85-odstotno pokritost z optičnimi vlakni). Še zlasti izrazito je pomanjkanje optičnih povezav in zelo visokozmogljivih omrežij na splošno na podeželskih območjih. To zavira rast produktivnosti, zlasti v malih in srednjih podjetjih. Morda cilj, da se do leta 2025 prek optičnih vlaken z omrežjem poveže 50 % gospodinjstev in podjetij (do leta 2030 pa 100 %), ne bo pravočasno dosežen. Ustrezni ukrepi so bili vključeni v gigabitno strategijo (Gigabitstrategie) iz julija 2022. Izboljšanje okvirnih pogojev, na primer s povečanjem zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje v javnem sektorju, je ključnega pomena za pospešitev pokritosti z optičnimi vlakni. Za doseganje ciljev glede omrežja bodo potrebne tudi izboljšave upravnih postopkov, povezanih s predložitvijo vlog za izdajo dovoljenja in z izdajo dovoljenj, ter standardizacija alternativnih, manj zamudnih metod vzpostavitve povezljivosti.
- (36) Nemčiji je v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 uspelo učinkovito zmanjšati svojo močno odvisnost od ruskega plina in nafte (s 65 % na skoraj ničlo za plin in s 34,12 % na manj kot 25 % za nafto)¹⁷. Pripravila je načrt infrastrukture za zemeljski plin, s katero bi se srednjeročno v celoti nadomestil uvoz ruskega plina, in je to infrastrukturo že začela vzpostavljati. Lansko zimo je izpolnila svoje obveznosti glede skladiščenja plina, in sicer je do 1. novembra 2022 dosegla 99,2-odstotno raven napolnjenosti. Zaradi medsebojno povezanih trgov plina bi utekočinjeni zemeljski plin (UZP), ki ga uvaža Nemčija, lahko prispeval k zanesljivosti oskrbe v Uniji, pod pogojem, da bi bila brez nadaljnjih zamud vzpostavljena ustrezna infrastruktura. Hkrati je država še vedno odvisna od uvoženih fosilnih goriv. Poraba zemeljskega plina v Nemčiji se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 16 % v primerjavi s povprečno porabo plina v enakem obdobju v zadnjih petih letih, s čimer je bil presežen cilj 15-odstotnega zmanjšanja, določen v Uredbi Sveta (EU) 2022/1369¹⁸. Nemčija naj nadaljuje prizadevanja za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024 v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2023/706¹⁹.

¹⁷ Nemčija ne uvaža ruskega plina od avgusta 2022, nafte pa ne uvaža od februarja 2023.

¹⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

¹⁹ Uredba Sveta (EU) 2023/706 z dne 30. marca 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2022/1369 glede podaljšanja obdobja zmanjšanja povpraševanja pri ukrepih za zmanjšanje

(37) Električna energija iz obnovljivih virov je ključnega pomena za uspešno izvajanje načrtov Nemčije za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo obnovljivega vodika, električnimi vozili in toplotnimi črpalkami, ter za srednjeročno doseganje energetske varnosti. Vendar bi bilo treba uvajanje energije iz obnovljivih virov pospešiti za trikrat (s +67 % v zadnjih osmih letih na +196 % v naslednjih osmih letih), da bi izpolnili nacionalne cilje glede uvajanja. Zapleteni in dolgotrajni postopki za izdajo dovoljenj zavirajo uvajanje obnovljivih virov energije in dodatnih neto ničelnih tehnologij, izvajanje nedavno sprejete zakonodaje za izboljšanje postopkov pa se še ni začelo. Poleg obravnavanih izzivov izdajanje dovoljenj ovirata pomanjkanje digitalizacije in s tem povezanih spretnosti ter pomanjkanje kadra v organih, vključno s sodišči. Še vedno obstajajo ozka grla v zvezi s prožnostjo omrežja, vključno s shranjevanjem, in v zvezi s širitvijo visokonapetostnih prenosnih omrežij, kar vključuje izvajanje projektov skupnega interesa. Poleg tega distribucijska omrežja v Nemčiji še niso dovolj digitalizirana in nadgrajena, da bi jih lahko uporabljali številni novi proizvajalci in uporabniki električnih vozil, fotovoltaičnih sistemov in toplotnih črpalk, shranjevanje električne energije pa bi bilo mogoče povečati. Pri prizadevanjih v zvezi z energetske učinkovitostjo, med drugim tudi v prometu, na področju ogrevanja gospodinjstev in v industriji, in pri uvajanju toplotnih črpalk na cenovno dostopen način se je treba spopasti z izzivi v smislu širitve in pravočasnega izvajanja, da bi lahko Nemčija izpolnila svoje podnebne in energetske cilje, zmanjšala svojo odvisnost od fosilnih goriv ter spodbujala konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest, med drugim tudi v sektorju proizvodnje čistih tehnologij. Za doseganje podnebnih ciljev so potrebni nadaljnji ukrepi za razogljičenje prometnega in stavbnega sektorja, v katerih kljub uvedbi ukrepov za zmanjšanje emisij, kot je nacionalna cena ogljika, niso bili doseženi nacionalni sektorski cilji glede emisij za leto 2022. Naravni ponor ogljika v Nemčiji od leta 2016 upada, zato so potrebni ukrepi za obnovo gozdov in šotišč. Z večjimi prizadevanji za prilagajanje podnebnim spremembam, krožno gospodarstvo in varstvo okolja se zmanjšujejo tveganja, povezana s svetovnimi izzivi, ter prispeva k podnebni odpornosti, s čimer se ščitijo naravni viri in zmanjšuje odvisnost industrije od kritičnih surovin.

povpraševanja po plinu ter okrepitve poročanja in spremljanja njihovega izvajanja (UL L 93, 31.3.2023, str. 1).

- (38) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo, uvajanjem in vzdrževanjem neto ničelnih tehnologij, ustvarja ozka grla pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. Izboljšanje rezultatov izobraževanja prikrajšanih skupin zagotavlja boljšo podlago za nadaljnje izobraževanje. Izobraževanje odraslih je bistveno za odpravo vztrajnega pomanjkanja spretnosti. Vendar je bila v zadnjih desetih letih stopnja udeležbe odraslih v izobraževanju v preteklih štirih tednih nekako stabilna in pod povprečjem Unije (8,1 % leta 2022, povprečje Unije je 11,9 %), za nizko kvalificirane delavce pa je znašala le 4 %. Poleg tega se je v energetsko intenzivnih panogah udeležba delavcev v izobraževanju in usposabljanju zmanjšala z 9,8 % leta 2015 na 7,6 % leta 2021 ter je pod povprečjem Unije (8,9 %). Spodbujanje udeležbe v programih začetnega in nadaljnega poklicnega izobraževanja in učenja za podporo zelenemu prehodu bi bilo v skladu s ciljem Nemčije, da je do leta 2030 v izobraževanje vsako leto vključenih 65 % odraslih.
- (39) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil program stabilnosti za leto 2023, njegovo mnenje²⁰ pa je izraženo v priporočilu 1.

²⁰ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (40) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet priporočil, da države članice euroobmočja tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost ukrepajo tako, da (i) v letu 2023 ohranijo vzdržnost dolga in se vzdržijo širše osnovane podpore agregatnemu povpraševanju, bolj ciljno usmerijo fiskalne ukrepe, sprejete za ublažitev učinka visokih cen energije, ter razmislijo o ustreznih načinih za postopno odpravo podpore, ko se bodo pritiski na cene energije zmanjšali; (ii) ohranijo visoko raven javnih naložb in spodbujajo zasebne naložbe za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu; (iii) podprejo razvoj plač, ki blaži izgubo kupne moči, hkrati pa omejuje sekundarne učinke na inflacijo, nadalje izboljšajo aktivne politike trga dela in poskušajo odpraviti pomanjkanje spretnosti; (iv) izboljšajo poslovno okolje in zagotovijo, da bo energetska podpora podjetjem stroškovno učinkovita, začasna in usmerjena na podjetja, ki so sposobna preživeti, ter da ohranja spodbude za zeleni prehod, ter (v) ohranijo makrofinančno stabilnost in spremljajo tveganja, pri tem pa nadaljujejo delo za dokončanje bančne unije. Kar zadeva Nemčijo, priporočila 1, 2, 3 in 4 prispevajo k izvajanju prvega, drugega in tretjega priporočila iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023.
- (41) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njene cene preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z vztrajnim velikim presežkom na tekočem računu. Priporočila 2, 3 in 4 prispevajo k obravnavi priporočila 1, kar zadeva večje naložbe. Politike iz priporočila 1 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočil iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023 v skladu z uvodno izjavo 40 –

PRIPOROČA, da Nemčija v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podpirne ukrepe, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti podporni ukrepi usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo;

zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov v letu 2024 na največ 2,5 %²¹;

ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda; izvede pobude za javne naložbe, kot je bilo načrtovano;

v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja srednjeročno fiskalno strategijo postopne in vzdržne konsolidacije v kombinaciji z naložbami in reformami, ki spodbujajo večjo trajnostno rast, da bi dosegla preudaren srednjeročni fiskalni položaj;

izboljša davčno mešanico, da bi dosegla bolj vključujočo in trajnostno rast, zlasti z izboljšanjem davčnih spodbud za povečanje števila opravljenih delovnih ur; zaščiti dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema;

2. znatno pospeši izvajanje dopolnjenega načrta za okrevanje in odpornost, med drugim z zagotovitvijo zadostnih sredstev, ter hitro dokonča dodatek in poglavje REPowerEU, da bi se lahko čim prej začela izvajati; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;

²¹ Kar po ocenah ustreza letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda za vsaj 0,3 % BDP za leto 2024, kot je opisano v uvodni izjavi 24.

3. pospeši digitalizacijo celotne verige storitev za javne storitve in izboljša digitalne spretnosti prebivalstva; odpravi ovire za naložbe in spodbudi naložbe v zelo visokozmogljiva digitalna komunikacijska omrežja;
4. poveča prizadevanja za dodatno zmanjšanje splošne odvisnosti od fosilnih goriv s spodbujanjem naložb v energijo iz obnovljivih virov in elektroenergetska omrežja ter s pospeševanjem uvajanja tovrstne energije in omrežij, tako da izboljša upravno zmogljivost in racionalizira postopke, vključno s postopki za izdajo dovoljenj; okrepi prizadevanja za energetska učinkovitost v prometu, stavbnem sektorju in industriji, med drugim z naložbami v ogrevalne sisteme in nadaljnjimi ukrepi politike, namenjenimi zagotavljanju in pridobivanju spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica
